

Daxili Qoşunların üzərinə çox böyük vəzifələr düşür və bunlar uğurla yerinə yetirilir.

İlham ƏLİYEV

ƏS GƏR

№ 22 (440)

29 noyabr
2014-cü il

Qəzet 1992-ci il
dekabrın 16-dan
nəşr olunur.

Azərbaycan Respublikası DİN Daxili Qoşunlarının HƏRBİ VƏTƏNPƏRVƏRLİK qəzeti

GƏLƏN İL KEÇİRİLƏCƏK AVROPA OYUNLARI BİZİM ÜÇÜN ƏN YÜKSƏK SƏVİYYƏLİ İDMAN HADİSƏSİNƏ ÇEVRİLƏCƏK

İlham Əliyev, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Noyabrın 21-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Avropa Olimpiya Komitəsinin Bakıda keçirilən 43-cü Baş Assambleyasının rəsmi açılışında iştirak edib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Assambleyada çıxış edib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı:

Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab Tomas Bax!

Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin fəxri prezidenti cənab Jak Roqq!

Avropa Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab Patrik Hikki!

Hörmətli qonaqlar!

Xanımlar və cənablar!

Əvvəlcə Sizin hamınızı Azərbaycanda salamlamaq istəyirəm. Avropa Olimpiya Komitəsinin Baş Assambleyasının toplantısını Bakıda qəbul etməkdən böyük şərəf hissi duyuruq.

Azərbaycan qədim tarixi, adət-ənənələri və mədəniyyəti ilə seçilən ölkədir. Əminəm ki, qonaqlarımız, - bilirəm, onların əksəriyyəti ölkəmizə ilk dəfədir səfər edir, - həmçinin Azərbaycanı daha yaxşı tanımaq, tarixi yerlərimizi ziyarət etmək imkanını əldə edəcəklər. Yeri gəlmişkən, onlardan bəziləri UNESCO tərəfindən qorunur və dünya mədəni irsinin bir hissəsidir.

Bununla belə, Azərbaycan müstəqil ölkə kimi gəncdir. Müstəqilliyimizin cəmi 23 yaşı var. Əlbəttə ki, müstəqilliyimizin ilk illərində əsas prioritet müstəqil ölkəni qurmaq, dövlətçiliyimizi və müstəqilliyimizi möhkəmləndirmək və siyasi təsisatları yaratmaq idi.

Avropa Olimpiya Komitəsinə üzv olmaq qərarı bu Komitə tərəfindən çox müsbət qarşılandı və prioritetlərimizi nümayiş etdirdi. Avropa Olimpiya ailesinə üzv olduqdan sonra Azərbaycan Avropa təsisatlarına daha sürətlə inteqrasiya etməyə başladı. Siyasi sistemimiz Avropanın siyasi sisteminin modelidir. Çünki bildiyiniz kimi, müstəqilliyimizi bərpa etdiyimiz vaxt siyasi sistem, ümumiyyətlə, mövcud deyildi. Biz uğurları qazanmaq, müstəqillik firsətini qaçırmamaq üçün müstəqil dövlət qurmalı, siyasi təsisatları yaratmalı, o cümlədən güclü iqtisadiyyatı formalaşdırmalı idik.

Bu baxımdan Avropa Olimpiya ailesinin hissəsi olmaq, həmçinin bizə Avropa təsisatlarına fəal şəkildə inteqrasiya imkanını yaratdı. Yeri gəlmişkən, Azərbaycanın Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsindəki sədrliyi bir həftə öncə başa çatıb. Sədrliyimiz çox uğurla keçdi. Əlbəttə ki, 2001-ci ildə reallaşmış Avropa Şurasına üzvlük bizə islahatları davam etdirmək və Avropa dəyərlərini ölkəmizdə təşviq etmək imkanını yaratdı. Siyasi islahatlar Azərbaycan üçün əsas prioritetlərdən biridir. Güclü demokratik təsisatların qurulması bizim üçün uğur şərtidir, çünki bizim bu gün güclü iqtisadiyyatımız var. Lakin möhkəm siyasi sistem olmadan inkişafımız görmək istədiyimiz qədər sürətli ola bilməzdi.

Bir sözlə, demokratiyanın və əsas azadlıqların təşviqi bizim üçün priori-

tetdir. Azərbaycanda bütün əsas azadlıqlar təmin edilib. Mətbuat azadlığı, azad internet var. Vətəndaşlarımızın 70 faizdən çoxu fəal internet istifadəçisidir. Toplaşmaq, təşkilatlanmaq azadlığı tam təmin edilib. Azərbaycanda 500-dən çox mətbu orqan fəaliyyət göstərir. Dini azadlıq tam təmin edilib. Ölkəmiz hazırda dünyada multikultura-

lər aydın göstərir ki, Azərbaycan "Cənub" qaz dəhlizini təşviq və təchiz edən, eləcə də inşasını başlatdıran tərəfidir. Əslində, biz "Cənub" qaz dəhlizinin çəkilməsini başlatdıran ölkə olduq. Təməloqyma mərasimi avropalı həmkarlarımızın geniş iştirakı ilə Bakıda iki ay öncə, sentyabrın 20-də təşkil edilmişdir.

baycan 155 ölkənin dəstəyi və səsi ilə BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 2012-2013-cü illər üçün qeyri-daimi üzvü seçildi. İki il ərzində biz dünyanın bir nömrəli beynəlxalq qurumunun üzvü olduq. Təhlükəsizlik Şurasına iki dəfə sədrlik etmişik. Bu, beynəlxalq ictimaiyyətin əksər hissəsinin bizə, siyasətimizə verdiyi hərtərəfli dəstəyin göstəricisidir.

Ölkəmizin cənub bölgəsində yerləşən şəhərlərimizdən birində Olimpiya İdman Mərkəzinin açılışında iştirak etmişdir. İdman infrastrukturuna qoyulan sərmayələr atletlərimizin nəticələrində əks olunub. Fərəhlənirik ki, Azərbaycan idmançıları ölkəmizi beynəlxalq səhnədə layiqincə təmsil edirlər. Londonda keçirilmiş son Olimpiya Oyunlarında idmançılarımız 10 medal qazanıb. Onlardan ikisi qızıldır. Ölkəmiz bütün iştirakçılar sırasında 30-cu, Avropa ölkələri arasında isə 15-ci oldu.

Bu il Nankində Yeniyyətmələrin Olimpiya Oyunlarında gənc idmançılarımız təxminən 200 ölkə sırasında 10-cu yeri tutmuşlar. Bu, müstəqilliyini yalnız 23 il öncə qazanan, əhalisi o qədər də çox olmayan ölkə üçün tarixi nailiyyətdir. Onuncu yer o deməkdir ki, biz dünyanın aparıcı idman ölkələri sırasındaıyıq. Bu, Azərbaycanda idmanın təşviqi, lazımı infrastrukturun qurulmasının bariz nümunəsidir. London və Nankində medal qazanmış bütün atletlər müstəqillik illərində formalaşmış idmançılardır. Müstəqillik bizim üçün ən böyük dəyərdir. Bu gün Azərbaycan xalqı nəinki müstəqil olmaqdan, BMT-də bayrağını qaldırmaqdan fərəhlənir. O, həmçinin fərəhlənir ki, bu müstəqillik ölkəyə uğurlar, sosial rifah və xalqımıza çiçəklənmə gətirdi.

Bizim Avropa və dünya çempionatlarının keçirilməsində təcrübəmiz var. Bu tədbirlər Azərbaycanda dəfələrlə keçirilib. Lakin əlbəttə ki, gələcək Avropa Oyunları bizim üçün ən yüksək səviyyəli idman hadisəsinə çevriləcək. Fərəhlənirik ki, ilk Avropa Oyunları məhz Azərbaycanda keçiriləcək. Firsətdən istifadə edərək, Avropa Olimpiya Komitəsinin Baş Assambleyasına qəbul etdiyi bu qərara görə bir daha minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Deyə bilərəm ki, biz sizi sevin-dirəcəyik və bu Oyunların ən yüksək səviyyədə hazırlanması və keçirilməsi üçün əlimizdən gələni edəcəyik. Baxmayaraq ki, vaxtımız azdır. Hazırlıqlar üçün cəmi iki il yarım vaxt ayrılışdır. Lakin xoşbəxtlikdən əvvəlki illərdə idman infrastrukturuna qoyulmuş sərmayələr bir neçə ay ərzində hazır olmaq imkanı yaratdı. Əlbəttə ki, bu, Avropada və bütün dünyada nadir hadisə olacaq.

Hesab edirəm ki, biz bu Oyunların keçirilməsində standartları müəyyən edəcəyik. Yəqin artıq bilirsiniz ki, Oyunlarda 20 idman növü üzrə 6 mindən çox idmançı iştirak edəcək. 2016-cı ildə biz Dünya Şahmat Olimpiadasını, 2017-ci ildə isə İslam Həmrəyliyi Oyunlarını keçirəcəyik. Bu da çox rəmsizdir. Eyni ölkədə, eyni şəhərdə iki ildə siz Avropa Oyunlarını, sonra isə İslam Həmrəyliyi Oyunlarını seyr edəcəksiniz. Bu, Azərbaycanın bugünkü reallığını əks etdirir. Ölkəmiz müasir və dinamikdir, əməkdaşlığa açıqdır, sivilizasiyaların və qitələrin kəsişməsində yerləşir, yaxşı potensiala, güclü dəstəyə və gələcək üçün aydın planlara malikdir.

Əminəm ki, qonaqlarımızın Azərbaycanı daha yaxşı tanımaq imkanı olacaq. Mən Sizə uğurlar arzulayıram və bu gün bizimlə olduğunuza görə minnətdaram.

lizmin əsas mərkəzlərindən biri hesab olunur. Bir çox beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi və həmin mühüm məsələnin müzakirəsi ümumi əməkdaşlıq amalına və dinlərarası dialoqa verilən töhfədir.

Eyni zamanda biz müasir, özünü təmin edən iqtisadiyyatın qurulması üçün ürekdən çalışırıq. Bu səbəbdən iqtisadi islahatlar gündəliyimizdə olan məsələdir. Son on il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı dünyada ən sürətlə artan iqtisadiyyat olub. Ümumi daxili məhsulumuz üç dəfədən çox artıb. Bütçə xərclərimiz iyirmi dəfədən çox artıb. Biz yoxsulluğun səviyyəsini 49 faizdən 5 faizə qədər azalda bildik. İşsizlik isə 5 faizdən aşağıdır. Maliyyə vəziyyətimiz çox sabitdir.

Xarici borc ümumi daxili məhsulun yalnız 8 faizini təşkil edir. İqtisadi islahatlarımız, həmçinin beynəlxalq maliyyə təsisatları tərəfindən xüsusi olaraq qeyd edilir. Yeri gəlmişkən, Davos Dünya İqtisadi Forumu global rəqabətədavamlılıq baxımından ölkəmizi 38-ci yerdə qərarlaşıdır. Bu səbəbdən iqtisadi inkişafımızın aparıcı qüvvəsi, əlbəttə ki, islahatlar oldu.

Eyni zamanda Azərbaycan zəngin təbii ehtiyatlara malik ölkədir. Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə, milli ehtiyatların insan kapitalına çevrilməsi, həmçinin bizim üçün prioritet oldu. Gələcəyə sərmayə, təhsil, sosial problemlərin həlli və infrastrukturun yaradılması bizə iqtisadiyyatımızı şaxələndirməyə imkan verdi.

Beləliklə, enerji təhlükəsizliyi məsələlərinə gəldikdə, Azərbaycan bu gün Avropanın çox mühüm tərəfdaşdır. Avropa İttifaqı ilə imzaladığımız sənəd-

Bir sözlə, enerji təhlükəsizliyi və şaxələndirilməsi, əlbəttə ki, Avropa təsisatları ilə gələcək münasibətlərimizdə əsas rol oynayacaq. Avropa İttifaqı ilə əlaqələrimizi orta q dəyərlərə, qarşılıqlı hörmətə və marağa əsaslanan, proqnozlaşdırılan, çox güclü əlaqələr hesab edirik. Buna görə, fikrimizcə, bu münasibətlər sivilizasiyaların dialoqunda mühüm rol oynaya bilər. Çünki bu, coğrafi mövqeyimiz, tariximiz və irsimizdən gəlir. Azərbaycan coğrafi baxımdan Avropa ilə Asiya arasında yerləşir. Mədəniyyət, çoxmədəniyyətli və çoxkonfessiyalı cəmiyyət baxımından Azərbaycan sivilizasiyalar dialoqunda mühüm rol oynayır.

Biz Avropa təsisatlarının üzvüyük. Eyni zamanda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının da üzvüyük. Əslində, dünyada nadir ölkələrdən biri ki, iki yüzdən artıq ölkəni əhatə edən hər iki təşkilatın üzvüyük. Avropa ilə münasibətlərimiz sifətən enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı deyil. Əməkdaşlığımızın daha geniş əhatə dairəsi var. Hesab edirəm ki, bu əlaqələr, artıq qeyd etdiyim kimi, regionumuzda, Avropa və Asiyada sabitliyin, proqnozlaşdırmanın və əməkdaşlığın gücləndirilməsində çox mühüm rol oynaya bilər. Bizim buna ehtiyacımız var. Bizə potensial riskləri azaltmaq üçün əməkdaşlıq lazımdır. Əfsuslar olsun, risklər hələ ki, burada mövcuddur, qapının kənarındadır.

Azərbaycan, həmçinin beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvüdür. Cəmi 23 ildir ki, müstəqil ölkə və BMT-nin üzvü olmağımıza baxmayaraq, ölkəmiz açıq, mehriban, etibarlı tərəfdaş olduğunu nümayiş etdirə bildi. Bu səbəbdən Azər-

Siyasətimiz beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanır, əməkdaşlığın genişləndirilməsini və potensial risklərin azaldılmasını nəzərdə tutur. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının üzvü olmaq Azərbaycanın beynəlxalq səhnədə ən böyük diplomatik və siyasi qələbəsi idi. Əslində, bu, göstərir ki, ölkə daxilində atdıığımız addımlar, qonşularımıza və tərəfdaşlarımıza aid siyasətimiz dünyada yüksək qiymətləndirilir. Bu gün dünya daha çox əməkdaşlıq və anlaşmaya, eləcə də mövcud və potensial təhlükələrin azaldılmasına ehtiyac duyar.

Əlbəttə, Azərbaycan haqqında çox söz söyləyə bilərəm. Lakin bilirəm ki, vaxt məhduddur və daha çox idman və Olimpiya hərəkatının inkişafı sahəsindəki siyasətimiz haqqında danışmaq istərdim. Bu, Azərbaycan üçün prioritetlərdən biridir. Biz Olimpiya dəyərlərinin təşviqi üçün çox işlər görürük. Bunlar dostluq, sülh və əməkdaşlıq dəyərləridir. Eyni zamanda biz praktiki olaraq, müasir idman infrastrukturunun yaradılmasına böyük sərmayələr qoyuruq. Son 10-15 il ərzində Azərbaycanda 50-dən artıq müasir Olimpiya Mərkəzi tikilib. Yeri gəlmişkən, ilk Olimpiya-İdman Mərkəzi Azərbaycanda 2000-ci ildə tikilmişdir və Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin fəxri prezidenti, o vaxt Avropa Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab Jak Roqq həmin ilk idman mərkəzinin açılış mərasimində iştirak etmişdir.

Həmin vaxtdan etibarən bu ənənə davam edir. Avropa Olimpiya Komitəsinin indiki prezidenti, əziz dostumuz cənab Patrik Hikki isə 2006-cı ildə

DAXİLİ QOŞUNLARIN NÜMUNƏVİ-GÖSTƏRİCİ HƏRBİ ORKESTRİNİN YUBİLEY KONSERTİ

hərbi hissələrin hərbi qulluqçuları iştirak edib.

Əvvəlcə Daxili İşlər Nazirinin müavini – Daxili Qoşunların Komandanı general-mayor Şahin Məmmədovun Nümunəvi-göstərici Hərbi Orkestrin kollektivinə 20 illik yubiley münasibətilə ünvanladığı təbrik məktubu oxunub.

Konsert musiqisi Hərbi orkestr xidmətinin rəisi-baş hərbi dirijor, Azərbaycan Respublikasının "Əməkdar artist"i polkovnik-leytenant İlqar Novruzova aid "Hərbi Orkestrin marşı" ilə başladı. Orkestrin solistləri Cahangir Qurbanov, Amil Məmmədov, Fidan Hacıyeva, Zaur Əmiraslanov, Səlim Abbasov, Zeynalabdin Kərimov, Rəna Əliyeva, Vəsili İbrahimova, Zabıtə Aliyeva və başqaları hərbi vətənpərvərlik hissi aşılayan mahnılar ifa ediblər. Repertuara daxil edilmiş "Daxili Qoşunların marşı", "Yaşa, Azərbaycan", "Əsgər anası", "Qarabağ şikəstəsi" və s. ifalar sürəklilə alqışlarla qarşılanıb.

Qeyd edək ki, Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının Nümunəvi-göstərici Hərbi Orkestri 1994-cü il noyabrın 17-də yaradılıb.

gizir N.Rzayeva

HƏRBİ HİSSƏ 20-Cİ İLDÖNÜMÜNÜ QEYD ETDİ

Noyabr ayının 19-da 25031 sayılı hərbi hissənin yaranmasının 20-ci ildönümü böyük təntənə ilə qeyd olundu.

Bu münasibətlə Daxili İşlər Nazirinin müavini-Daxili Qoşunların Komandanı general-mayor Şahin Məmmədov şəxsi heyəti təbrik edib. Təbrikdə zəngin xidmət və döyüş yolu keçən hərbi hissənin ötən illər ərzində xeyli təcrübə toplayaraq, maddi-texniki tədris bazasının möhkəmləndirilməsi, döyüş təlimi və xidmət səviyyəsinin artırılması, şəxsi heyətin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində irəliləyişlər əldə etdiyi, uğurlar qazandığı xüsusilə vurğulanıb. Eyni zamanda tədris hissəsi kimi bu gün şəxsi heyətin qarşısında duran mühüm vəzifələr qeyd olunub. Həmin vəzifələr arasında təbii ki, ilk olaraq qoşunların sıralarına yeni qəbul edilən gənc əsgərlərin hərbi həyata uyğunlaşması, təlim dövrünün keyfiyyətlə keçirilməsi kimi əhəmiyyətli vəzifələr durur.

Bu istiqamətdə indiyə qədər təqdirəlayiq işlərin görüldüyü vurğulanan təbrikdə bundan sonra da hərbi hissənin şəxsi heyətinin ordumuzun memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyalarına sadıq qalacağına, Vətən, dövlət və xalq qarşısında öz şərəfli borcunu dərinədən dərk edərək, Respublika Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Daxili Qoşunlara göstərdiyi etimadı daim doğruldacağına əminlik ifadə olunub.

leytenant X.Tağıyeva

GƏNC ƏSGƏRLƏR VƏTƏNƏ SƏDAQƏT ANDI İÇDİLƏR

Daxili İşlər Nazirinin müavini - Daxili Qoşunların Komandanı general-mayor Şahin Məmmədov bu münasibətlə şəxsi heyəti təbrik edib

Noyabrın 15-də DİN-in Daxili Qoşunlarının Bakı şəhərində və Hacıqabul rayonunda yerləşən hərbi hissələrində gənc əsgərlərin təntənəli andıçmə mərasimləri keçirilib. Mərasimdə Daxili Qoşunların Baş İdarəsindən yüksək rütbəli hərbi qulluqçular, qoşunların Veteranlar Şurasının üzvləri, həmçinin əsgər valideynləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Ümummilli Lider

Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra tədbirin rəsmi hissəsi orqet elan olunub.

Nümunəvi-göstərici Hərbi Orkestrin ifası ilə Döyüş Bayrağı sıra meydanına gətirildikdən sonra Daxili Qoşunların yaranma tarixi, döyüş yolu, inkişaf və quruculuq dövrü barədə mərasim iştirakçılarına geniş məlumat verildi. Qeyd olundu ki, hərbi xidmət keçmək Azərbaycanın vətənpərvər oğullarının şərəf borcudur. Vətənimiz Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünün müdafiəsinə hər an hazır olmağın vacibliyini önə çəkən çıxışçılar diqqətə çatdırdı ki, Hərbi andın mahiyyəti məhz bundan ibarətdir.

Gənc əsgərlər hərbi anda gətirilərək Vətənə sədaqət andı içdikdən sonra şəxsi heyətə Daxili İşlər Nazirinin müavini - Daxili Qoşunların Komandanının təbriki çatdırıldı.

Hər bir əsgərin Vətənə layiqli övlad olacağına inam ifadə edilən təbrikdə xüsusi olaraq vurğulanmışdı ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev məktəbinin davamçısı Respublika Prezidenti cənab İlham Əliyevin Silahlı Qüvvələrin, o cümlədən Daxili Qoşunların daha da möhkəmlənməsi və qüdrətlənməsi üçün göstərdiyi qayğı və diqqət sıralarımızda xidmət edən hər bir gənci öz vəzifələrini mətinliklə yerinə yetirməyə ruhlandırır: "Hərbi and içərək Respublikamızın müstəqilliyini, suverenliyini və ərazi bütövlüyünü göz bəbəyi kimi qorumağa söz verməklə hər biriniz bu müqəddəs andın mənasını tam dərk etməlisiniz. Bu gün hər bir vətəndaşın təhlükəsizliyi, hər qarış torpağımızın müqəddəratı məhz sizin nümunəvi xidmətinizdən asılıdır".

Daxili Qoşunların sıralarına yeni daxil olmuş gənclərimizin Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, Hərbi anda və nizamnamələrə bundan sonra da sadıq qalacağı, dövlətçiliyimizin qorunması, inkişafı və tərəqqisi naminə əllərindən gələni əsirgəməyəcəkləri də təbrikdə əks olunmuşdur.

Tədbirdə çıxış edən digər natiqlər ölkə rəhbərliyinin ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlərdən, Hərbi andın şərəf və məsuliyyətindən, eləcə də Daxili Qoşunlarda yaradılan hərtərəfli şəraitdən söhbət açıdılar.

Mərasim şəxsi heyətin tribuna önündən təntənəli keçidi ilə başa çatdı.

gizir N.Rzayeva

Daxili Qoşunların sıralarında xidmət edən hər bir hərbi qulluqçu öz vəzifə borcunu dərinədən bilir, eyni zamanda onun icrasına vicdanla yanaşır. Şəxsi heyətlə keçirilən məşğələlərdə bir daha bunu hiss etmək mümkündür. Savadlı və bacarıqlı zabitlər tərəfindən keçirilən məşğələlər zamanı mövzu tam mahiyyəti ilə izah edilir, həmçinin praktiki olaraq yerinə yetirilir.

Növbəti məşğələ oktyabr ayının 8-dən 25-dək qoşunların 99713 və 67987 sayılı hərbi hissələrinin xüsusi təyinatlıları ilə keçirilib. İki həftədən artıq davam edən paraşütdən tullanmaq üzrə yerüstü hazırlıq məşğələlərində bir çox məqamlar hərbi qulluqçuların nəzərinə çatdırılıb. İlk olaraq hərbi qulluqçulara izah edilib ki, paraşüt təyyarədən və digər uçuş aparatlarından insanların tullanaraq yerə rahat enməsinə kömək edən vasitədir. Sonra paraşütlər, onların istifadə məqsədindən asılı olaraq növləri haqqında məlumat verilib. Təsnifatına görə paraşütlər desant, xilasedici və idman

ÇEVİKLİK, DƏQİQLİK VƏ OPERATİVLİK

Xüsusi təyinatlılarla keçirilən məşğələnin mahiyyəti də məhz bundan ibarət idi

növlərinə bölünür. Onlar da öz növbəsində quruluşlarına, paraşütlərə geyindirilməsinə və istifadə üsullarına görə bir-birindən fərqlənirlər.

Məşğələlər əsasən, "Paraşütlə tullanma zamanı təhlükəsizlik qaydaları", "Əsas və ehtiyat paraşüt sistemlərinin qablaşdırılması", "Helikopterlərdən tullanma", "Asılqan sistemindən tullanma" və s. mövzuları əhatə edib. Əsas diqqət isə ehtiyat paraşütün

tətbiq edilməsi halları və qaydaları, onun texniki göstəriciləri, material hissələri ilə tanışlıq və havada işlənmə qaydalarına yönəldilib. Çünki tullanışı yerinə yetirərkən əsas paraşütdən havada hər hansı bir səbəbdən işləməməsi zamanı hərtərəfli təhlükəsizlik təminatı üçün paraşütün düzgün qərar qəbul etməyə hazır olmalı və ehtiyat paraşütdən istifadə etməyi bacarmalıdır. Bu baxımdan ehtiyat paraşütün açılmasının öyrədilməsi, ondan istifadə qaydaları

xüsusilə diqqətdə saxlanılıb.

Eyni zamanda məşğələlərdə paraşütlə enərkən maneələrə rast gəldikdə, onları dəf etmək və yerə sərbəst eniş etmək üçün paraşütü düzgün şəkildə idarə etmək haqqında şəxsi heyətə ətraflı məlumat verilib.

Nəzəri məşğələlərdən sonra praktiki təlimlər yerinə yetirilib. Praktiki təlimlərə başlamazdan öncə hərbi qulluqçulardan 8, 9 və 10 nömrəli normativlər götürülüb, həmçinin keçirilən məşğələlərin yekunu olaraq yazılı və şifahi məqbullar qəbul edilib.

Yekun olaraq demək olar ki, dövlətin əsas güc strukturlarından sayılan Daxili Qoşunların xüsusi təyinatlı dəstələri respublikanın istənilən bölgəsində silahlı cinayətkarların axtarılması, tutulması və zərərsizləşdirilməsi zamanı hərtərəfli təminatı üçün paraşütlə effektiv atlayış yerinə yetirmək bacarığına da malikdir.

Yeni, Daxili Qoşunların xüsusi təyinatlısı çevikliyi, dəqiqliyi və operativliyi ilə hər zaman öndədir.

leytenant X.Tağıyeva

HƏRBİ HİSSƏNİN ƏN QABAQCIL BÖLÜYÜ

xımdan şəxsi heyətin sağlamlıq durumu hər zaman həm hissə komandanlığı, həm də şəxsin bölük komandiri tərəfindən diqqətdə saxlanılır. Kapitan S.Əliyev bildirdi ki, bölükdə "Qalx" komandasından sonra bölük növbəçisi və bölüyün başçısı tərəfindən səhər baxışları keçirilir. Bu zaman hərbi qulluqçular arasında xəstələr aşkar olunarsa, onlar dərhal tibb məntəqəsinə göndərilir. Bundan əlavə, onların sağlamlıqlarını daha da artırmaq məqsədilə fiziki hazırlıq məşğələləri təşkil edilir. Bu məşğələlər həftədə 4 dəfə olmaqla keçirilir və sonda normativlər qəbul olunur.

Bölük komandiri onu da əlavə etdi ki, bütün bunlar lərdən ən önəmli sidiir. Bu ba-

zımlılıq kimi keyfiyyətlərin formalaşmasında vacib rol oynayır və hərbi qulluqçularda həmin xüsusiyyətlərin daha da artırılması istiqamətində bundan sonra da səylər davam etdiriləcəkdir.

Hərbi qulluqçularla mütəmamilə olaraq döyüş və ictimai-siyasi, sıra, fiziki, atəş hazırlığı və Daxili Qoşunların taktikası üzrə məşğələlər də keçirilir. İctimai-siyasi hazırlıq məşğələləri həftədə 3 dəfə olmaqla keçirilir və Daxili Qoşunların yaranması, vəzifələri, döyüş yolu, inkişafı, ölkə prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin qoşunlara göstərdiyi diqqət və qayğı barədə şəxsi heyətə ətraflı məlumat verilir.

Kapitan S.Əliyev sıra hazır-

lığı və atəş hazırlığına da xüsusi önəm verildiyini sözlərinə əlavə etdi: "Şəxsi heyətlə gündəlik olaraq 2 saat ərzində sıra hazırlığı keçirilir. Bu zaman şəxsi heyətə silahsız sıra üsulu ilə yerləş, hərbi salamvermə qaydaları və digər mühüm hərbi elementlər öyrədilir". Həmçinin silahların sökülüb-yığılması, onların taktiki-texniki xüsusiyyətləri, düzgün nişanalma qaydaları və s. izah olunur, plana müvafiq olaraq praktiki atışlar keçirilir, məqbullar qəbul edilir.

Şənbə və bazar günləri isə hərbi qulluqçuların asudə vaxtlarının səmərəli təşkil olunması üçün müxtəlif viktorinalar, maraqlı yarışlar keçirilir, stolüstü oyunlar oynanılır. Vətənpərvərlik mövzusunda olan televiziya verilişləri şəxsi heyət tərəfindən böyük maraqla izlənilir. Çünki həmin proqramlarda onlar ordumuzun gücü, yeni silah-sursatlar barədə maraqlı məlumatlar əldə edirlər. Vətənpərvərlik hissi aşılayan proqramlar hərbi qulluqçularımızın qələbəyə inamını və döyüş əzmini daha da artırır.

Bir sözlə, bölüyün döyüş hazırlığının daim yüksək səviyyədə saxlanılması üçün vacib olan bütün tədbirlər həyata keçirilir.

leytenant X.Tağıyeva

KOMENDANT BÖLÜYÜNÜN NÜMUNƏVİ HƏRBİ QULLUQÇULARI

ilə fərqlənən qarovul rəislərindən biri çavuş Murad Eyvazlıdır. O, 1993-cü il Cəbrayıl rayonunun Daşveysəri kəndində anadan olub. Orta təhsilini başa vurduqdan sonra 2011-2013-cü illərdə Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissələrindən birində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçib. 2013-cü ildən Daxili Qoşunların sıralarında müddətdən artıq həqiqi hərbi

xidmət hərbi qulluqçusu kimi xidmətə başlayıb. Qısa zaman ərzində özünü doğruldan çavuş M.Eyvazlı hərbi hissə komandanlığı tərəfindən bir neçə dəfə mükafatlandırılıb.

Qarovul rəisi xidmətin təşkilatı zamanı hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji durumunu, postlarda ayıq-sayıq olmalarını, habelə növbələrin dəyişilməsi zamanı postun düzgün

təhvil verilməsini nəzarətdə saxlayır. Bununla yanaşı, hərbi qulluqçuların vaxtılı-vaxtında qidalanmasına, asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsinə xüsusi önəm verir. Asudə vaxtlarda qarovulun şəxsi heyəti bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində vəzifə borclarını dəfələrlə təkrar edir, digər hərbi ədəbiyyatlar mütləq edir. Bu da öz növbəsində onlarda hərbi biliklərin artırılmasına təkan verir.

Qarovul rəisinin köməkçisi kiçik çavuş Allahşükür Məmmədov, əsgərlər Əli Nuriyev, Təbriz Abbasov, Fərrux Quliyev, Tural Mustafayev, Elçin Tağıyev və Nurlan Məmmədov təqimində fəallığı ilə seçilən hərbi qulluqçulardır.

Çətin, eyni zamanda şərəfli xidmətdə ayıqlığı, həmçinin nizam-intizamı ilə seçilən qarovulun şəxsi heyəti daim öz üzərində çalışır, göstərilən etimadı doğruldurlar.

baş leytenant T.Əlizadə

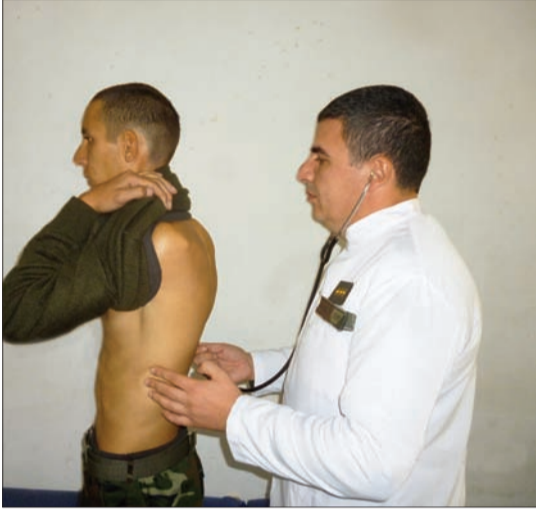
Sağlam səhhət və düzgün, kalorili qidalanma əsgərin gücünü şərtləndirən amillərdəndir. Elə bu səbəbdən də Daxili Qoşunlar Komandanlığı tərəfindən sıralarımızda xidmət edən şəxsi heyətin sağlamlıq durumu ciddi nəzarətdə saxlanılmaqdadır. Hərbi hissələrdə bu istiqamətdə davamlı olaraq müvafiq tərbirlər həyata keçirilməkdədir.

SAĞLAM SƏHHƏT, DÜZGÜN, KEYFİYYƏTLİ QİDALANMA...

Bu amillər daimi olaraq Daxili Qoşunlar Komandanlığının ciddi nəzarətindədir

Xidməti ezamiyyətdə olarkən 12318 sayılı hərbi hissənin hərbi qulluqçularının sağlamlıqlarının keşiyində duran tibb personalı ilə söhbətimiz də məhz bu mövzuda oldu.

Tibb xidmətinin reisi tibb xidməti kapitanı Elşən Cumiyev şəxsi heyətin sağlamlıq durumu barədə danışarkən bildirdi ki, şəxsi heyətin sağlamlığının qorunub saxlanması məqsədilə müntəzəm olaraq prose-dur qaydalar həyata keçirilir.

Xidmət reisi qeyd etdi ki, məntəqəyə müraciət edən hərbi qulluqçular ambulator müayinəyə qəbul olunur. Müayinənin nəticəsinə əsasən, stasionar müalicəyə ehtiyacı olanlar tibb məntəqəsinin lazeretinə qəbul olunur və müvafiq müayinələrə sonra müalicəyə başlanılır. Eyni zamanda sutkalıq naryada cəlb olunan şəxsi heyət tibbi baxışdan keçirilir və onların xidmətə yararlı olub-olmaması barədə müvafiq rəy verilir.

Məntəqədə olduğum

zaman qoşunlara qəbul olunmuş gənc əsgərlərə tibbi baxış keçirilir. Çətinlikləri müayinə edən tibb xidməti baş leytenantı Məhəmməd Əli Məhəmmədov deyir ki, gənc əsgərlər hərbi hissəyə daxil olduğu gündən ilk olaraq bədən baxışı keçirilir. Müalicəyə ehtiyacı olanlara tibbi yardım göstərilir. Ümumiyyətlə, təlim dövründə gənc əsgərlərin sağlamlıq durumu tibb personalı tərəfindən ciddi nəzarətdə saxlanılır.

Hərbi qulluqçuların sağlamlığına təsir edən başlıca amillərdən biri də keyfiyyətli və düzgün qidalanmadır. Bu fikri davam etdirən ərzaq və əşya xidmətinin reisi mayor Elşən Hüseynov şəxsi heyətin qida rasionundan danışarkən diqqətə çatdırdı ki, əsasən milli xörəklərə üstünlük verilir. Birinci, ikinci xörəklərlə yanaşı, mövsümü salatlər və meyvə şirələri də qida rasionuna daxildir.

Yeməklərin keyfiyyətli hazırlanmasında ixtisaslı hərbi qulluqçularımızın, eləcə də mülki aşpaz qadınların əməyindən istifadə olunur.

Əllərinin "duzu" ilə fərqlənən peşəkar aşpazlardan yeməxana reisi baş cavuş Qəzənfər Əliyev, əsgərlər Avakar Cunayev, Elbrus Abdulmanofovun və Kamal Atakişiyevin adlarını qeyd etmək olar.

**baş leytenant
T.Əlizadə**

23 DEKABR - BƏLƏDİYYƏ SEÇKİLƏRİ

(Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsindən çıxarış)

SƏSVERMƏ QAYDALARI

Seçki hüququnun prinsipləri və seçki sisteminin əsasları Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası ilə tənzimlənir.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatlarının, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və bələdiyyə seçkilərinin, həmçinin ümumxalq səsvermənin - referendumun təşkili və keçirilməsi qaydaları Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsi ilə tənzimlənir.

Seçki prosesinin mərhələləri

Seçki prosesi aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir:

- seçkilərin təyin edilməsi;
- seçki dairələrinin və məntəqələrinin yaradılması;
- seçki orqanlarının, komissiyaların yaradılması;
- seçkilərin siyahıya alınması - seçkilərin qeydiyyatı;
- namizədlərin irəli sürülməsi;
- təşviqat kompaniyası;
- səsvermə, səsərin hesablanması və nəticələrin müəyyən edilməsi;
- səsvermənin yeni turu və ya təkrar seçkilərin keçirilməsi;
- seçki nəticələrinin son dəfə müəyyən edilməsi.

Səsvermə hüququnun həyata keçirildiyi yer və vaxt

Seçkilər günü səsvermə saat 08:00-dan 19:00-dək keçirilir. Səsvermə Məntəqə Seçki Komissiyasının səsvermə gününə azı 25 gün qalmış səsvermənin yeri və vaxtı haqqında kütləvi informasiya vasitələri və ya məlumat lövhələri vasitəsilə seçkiləri xəbərdar etdiyi müvafiq yerlərdə və vaxtda keçirilir.

Səs vermək üçün seçici hansı sənədləri təqdim etməlidir?

Səs vermək üçün seçici aşağıdakı sənədlərdən birini Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvünə təqdim etməlidir:

- ümumvətəndaş pasportu;
- Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi;
- hərbi xidmətdə olan zabitlər - zabitin

şəxsi vəsiqəsini;

- hərbi xidmətdə olan əsgərlər - hərbi bileti;
- qaçqın və məcburi köçkünlərin şəxsiyyət vəsiqəsi yoxdursa - qaçqın və məcburi köçkün olmasını təsdiq edən vəsiqə.

Səsvermə hansı qaydada həyata keçirilir?

Vətəndaşların öz iradəsini sərbəst, şəxsi və gizli şəkildə ifadə etdiyi səsvermə seçki prosesinin həlledici mərhələlərindəndir.

Səsvermə prosesi Məntəqə Seçki Komissiyası tərəfindən səsvermə qaydalarına əməl olunmasını təmin etməklə həyata keçirilir:

- məntəqə Seçki Komissiyasının məlumat üçün cavabdeh olan üzvü seçki məntəqəsinin girişində dayanaraq məntəqəyə gələn seçkilərin şəxsiyyətini təsdiqləyən müvafiq sənədlərini yoxlayır;
- seçiciyə şəxsiyyətini təsdiqləyən müvafiq sənədləri təqdim etmədikdə onun səsvermə hüququnun həyata keçirilməsinin qeyri-mümkünlüyünü izah edir;
- adı seçkilər siyahısında tapılmadıqda seçicinin adının seçicilər siyahısına salınması üçün seçiciyə məhkəməyə müraciət etməsinə izah edir;
- ultrabənövşəyi lampa vasitəsilə seçicinin sol əlinin baş barmağının dırnaq və dərisinin gözlə görünməyən mürəkkəblə işarələnilib-ışarələnmədiyini yoxlayır;
- əgər seçicinin barmağı artıq mürəkkəblə işarələnməmişsə, dərhal məntəqəni tərk etməsinə tələb edir;
- seçicini səs vermək üçün ona bülleteni və zərf verən Məntəqə Seçki Komissiyasının cavabdeh üzvünün yanına göndərir;
- seçicinin səs vermək hüququnu yoxlayan və bülleteni verən Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvü seçicinin adını seçicilər siyahısında tapır;
- təqdim olunmuş şəxsiyyəti təsdiqləyən sənədin seriya və nömrəsini seçicilər siyahısında seçicinin adı qarşısında qeyd edir;
- seçiciyə sol əlinin baş barmağının dırnaq və dərisinin bir hissəsinin gözlə görünməyən mürəkkəblə işarələnməsini təklif edir və işarələyir.

Bu prosesdən imtina edən seçiciyə Məntəqə Seçki Komissiyasının nümayəndəsi səsvermə hüququndan istisna edilə bilməyəcəyini izah edir və belə olan halda səsvermə məntəqəsinə tərk etməyi tələb edir.

- seçiciyə möhürlənmiş zərf və seçki bülleteni verir;
- seçki bülletenini seçiciyə verərkən bülletenin nömrələnməmiş yuxarı sol küncünü kəsir və özündə saxlayır;
- adı seçkilər siyahısında olan seçicidən siyahıda adının qarşısındakı "seçici

cinin seçki bülleteni alması haqqında" qrafasında imza etməsinə xahiş edir;

- seçiciyə boş səsvermə kabinetinə keçməsi;
- seçki bülletenində işarə qoyması;
- bülleteni qatlaması və onu Məntəqə Seçki Komissiyasının möhürü ilə möhürlənmiş zərfə qoyması və seçki qutusuna salması barədə məlumat verir.

Səsverməni seçicilər aşağıdakı qaydada həyata keçirir:

- seçici seçicilər siyahısında yazıların düzgünlüyünü yoxlayır və bülleteni alarkən imza edir;
- hər seçici seçicilər siyahısında imza edərkən yalnız bir seçki bülleteni alır;
- seçici seçki bülletenində işarəni səsvermə kabinetində gizli şəkildə qoyur;
- başqasının əvəzindən səs verməyə icazə verilmir;
- seçici bülleteni qoyulmuş zərflə qutusuna salır;
- seçki bülletenini korlamış seçici korlanmış bülleteni qaytarmaqla ona yeni bülleteni verilməsinə xahiş edir;
- seçici səs verdikdən sonra dərhal seçki məntəqəsinə tərk edir;
- seçki bülleteni almaq və ya doldurmaq üçün yardıma ehtiyacı olan seçici Məntəqə Seçki Komissiyası üzvləri və müşahidəçilər istisna olmaqla aktiv seçki hüququ olan digər şəxsə müraciət edə bilər.

Seçiciyə kömək etmiş şəxs seçici siyahısında seçicinin seçki bülletenini alması haqqında qrafadək imzası qarşısında imza atır. Yardıma ehtiyacı olan seçiciyə boş səsvermə kabinetinə daxil olmasına kömək edir. Ehtiyac yaranarsa, kömək göstərən şəxs də seçici ilə birlikdə səsvermə kabinetinə daxil ola bilər.

Seçici hansı halda səsvermə otağından kənarında səs verə bilər?

Seçki günü səhhətinə görə və ya digər üzrlü səbəbdən seçki məntəqəsinə gələ bilməyən vətəndaşların daşınar seçki qutusu vasitəsilə kənarında səs vermək hüququ vardır. Səsvermə otağından kənarında səs vermə aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

- seçici seçki gününə ən azı 24 saat qalmış Məntəqə Seçki Komissiyasına yazılı və ya şifahi müraciət etməlidir;
- əgər seçici səsvermə otağından kənarında səs vermək üçün əvvəlcədən yazılı deyil, şifahi müraciət edibsə, ərizəni Məntəqə Seçki Komissiyası üzvünün iştirakı ilə yazmalıdır;
- ərizədə seçici möhürlənmiş seçki bülleteni və zərf almasını öz imzası ilə təsdiqləyir;
- ərizədə şəxsiyyət vəsiqəsini və ya onu əvəz edən seriya nömrəsi, seçici haqqında seçicilər siyahısındakı digər məlumatlar da qeyd olunur.

(əvvəli ötən sayımızda)

Döyüş xidmətində tərbiyə işinin təşkili üzrə qarovul rəisinin vəzifələri:

Qarovul reisi həssas və ədalətli olmalı, daim döyüş hazırlığının saxlanması, sayıqlıqda, xidməti vəzifələrinin nümunəvi icrasında və təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmasında şəxsi heyətə nümunə olmalı, göstərilənləri tələb etməli, nizamnamədənəkar münasibətlərin qarşısının alınması üzrə tədbirlər görməli, hərbi qulluqçuların davranışında qəribəliklər, qeyri-sağlam danışıqlar, eləcə də əhval-ruhiyyələri barədə dərhal bölməyə məruzə etməli, xidməti yoxlayan şəxsi məlumatlandırmalıdır.

Döyüş xidmətinin aparılması zamanı qeyd olunan tədbirlərlə yanaşı, qarovul reisi tərbiyə işini qoyulmuş tapşırıqın müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilməsinə istiqamətləndirir, şəxsi heyətə gündəlik hadisələr, yerinə yetirilən xidməti-döyüş tapşırıqlarının dövlət əhəmiyyətini, nizamnamələrin ayrı-ayrı müddəalarını, mühafizə planı üzrə vəzifələri, qanunçuluğa, hərbi intizamna riayət olunması üzrə tələbləri izah edir, əməliyyat şəraitində dəyişiklikləri qatdırır.

Qarovul reisi tapşırıqları yerinə yetirərkən fəallara arxalanır, bilavasitə və köməkçisi vasitəsi ilə planlaşdırılmış tədbirlərin həyata keçirilməsində onlara köməklik göstərir, onlarla birlikdə kollektivdə

DÖYÜŞ XİDMƏTİNDƏ ŞƏXSİ HEYƏTLƏ TƏRBIYƏ İŞİNİN TƏŞKİLİ VƏ KEÇİRİLMƏSİ ÜZRƏ METODİKİ TÖVSIYƏLƏR

əlverişli mühit yaradır, gənc əsgərlərə xidməti peşələrinə yiyələnməkdə kömək edir. Şəxsi heyətin vaxtında və tam istirahətini, qidalanmasını və sağlamlığının qorunmasını təmin edir.

Eləcə də hərbiçilərin xidməti zamanı bacarıqlı hərəkətlərini və yol vermiş nöqsanları nəzakətlə qeyd edərək hər bir növbənin xidmətinə yekun vurur.

Tapşırıqları yerinə yetirdikdən sonra qarovul reisi borcludur:

Tərbiyə işləri üzrə müavinə döyüş xidməti zamanı həyata keçirilən təbliğat işləri və əsgərlərin ruh yüksəkliyi haqqında məlumat vermək, həmçinin təcrübəli hərbi qulluqçuların xidməti fəaliyyətində əldə etdikləri nailiyyətləri, xidmət ərzində yol verilmiş bəzi nöqsan və çatışmazlıqları bildirmək.

Qarovul xidmətində fəalları (təbliğatçıları) vəzifələri:

- xidməti-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində şəxsi nümunəvi təmin etmək;
- ayıq növbə üçün verilmiş fərdi tapşırıqların öyrənilməsinə təşkil etmək;
- ayıq növbə ilə dövrü mətbuatın mütaliəsinə təşkil etmək;

- ayıq növbə ilə stolüstü oyunlar keçirmək;
- radioda son xəbərlərin dinlənilməsinə təşkil etmək;
- döyüş vəzəqəsində hər bir xidmətin yekununu işıqlandırmaq.

Bundan əlavə, fəallarda tərbiyə işinin gedişində daimi sayıqlıq və döyüşə hazır olmağı, cinayətkarların silahlı basqını zamanı qəti hərəkət etmək bacarığı, özlərini ələ almaq, mətinlik, qarşılıqlı yardım, vətəndaşlar tərəfindən törədilə biləcək təxribatı əvvəlcədən hiss etmək qabiliyyəti kimi keyfiyyətlərinin formalaşdırılması vacibdir.

Xidmətə getməzdən əvvəl şəxsi heyətin mənalı istirahətini təşkil olunması zəruridir.

Tərbiyə işi tədbirlərinin düzgün keçirilməsi şəxsi heyətin xidməti-döyüş tapşırıqlarının müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilməsini təmin edən mənavi-psixoloji durumunun yüksək səviyyədə saxlanılmasına imkan verir.

Döyüş xidməti yerinə yetirildikdən sonra komandirin tərbiyə işləri üzrə müavini:

- qarovul rəisinin və fəalları döyüş

xidmətində tərbiyə işi tədbirlərinin keçirilməsi, şəxsi heyətin əhval-ruhiyyəsi və müraciətləri, xidmət zamanı təqdirəlayiq nümunələr və fərqlənən döyüşçülərin mükafatlandırılması barədə təkliflərini, aşkar olunmuş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üzrə tədbirlər haqqında məlumatlarını dinləyir;

- əyani təbliğat vasitələrində hərbi qulluqçuların döyüş xidmətinin nəticələrini əks etdirir;
- fəalları işinə yekun vurur;
- böyük rəislərə döyüş xidmətində tərbiyə işinin təşkili üzrə keçirilən tədbirlər və hərbi intizamın vəziyyəti haqqında məruzə edir, fərqlənmiş hərbi qulluqçuların mükafatlandırılması barədə vəsatət qaldırır.

Döyüş xidmətinin nəticələri divar mətbuatında, əyani təbliğat vasitələrində əks olunur və şifahi təbliğatda istifadə olunur.

Qarovul və qoşun naryadının xidmət yerlərinin təbliğat və təşviqat vasitələri ilə təchizatı

Qarovul və qoşun naryadına cəlb olunan şəxsi heyətin döyüş keyfiyyətlərinin və peşə

hazırlığının möhkəmləndirilməsi və artırılması məqsədi ilə xidmət yerlərinin təbliğat və təşviqat vasitələri ilə təchizatı Daxili Qoşunlar Komandanının qüvvədə olan müvafiq əmrinin tələblərinə əsasən olmalıdır.

- Azərbaycan Respublikasının Dövlət rəmzləri;
- Ümummilli Liderin və Respublika Prezidentinin portretləri;
- Görkəmli şəxsiyyətlərin Vətənin müdafiəsi, ordu quruculuğu haqqında tövsiyələri;
- Hərbi and;
- Daxili Qoşunların vəzifələri;
- Respublikanın xəritəsi, işğal edilmiş ərazilər və onlar haqda məlumatlar;
- Hərbi cinayətlər barəsində məlumat;
- Qarovul xidmətinin, qarovulun vəzifələrinin əks etdirən plakat və şəkillər;
- Qarovul kitab rəfi (20 - 30 kitab);
- dövrü mətbuat tikilləri;
- Stolüstü oyunlar (şahmat, dama);
- radio və qulaqcıqlar;
- döyüş vəzəqi üçün lövhə.

Yadda saxla: Hərbi qulluqçuların döyüş tapşırıqlarını keyfiyyətlə yerinə yetirməsi üçün təbliğat işi davamlı və effektiv aparılmalıdır.

Mənavi-psixoloji hazırlıq şöbəsi

BİZİM ŞÜAR: "MÖHKƏM HƏRBİ İNTİZAM, TƏLİMDƏ VƏ XİDMƏTDƏ YÜKSƏK NƏİLİYYƏTLƏR UĞRUNDA!"

UNUTMA!

1813-1828-ci illərə qədər Azərbaycanın ərazisi təxminən 410 min kv.km idi. İki dövlət arasında bağlanmış müqavilə əsasında bu ərazilərdən 280 min kv. km İranın, 130 min kv.km isə Rusiyanın əsarəti altına düşdü. Çar Rusiyası dağıldıqdan sonra, **1918-ci ildə** Azərbaycan torpaqlarından 9 min kv.km-lik əraziyə malik İrəvan xanlığı Ermənistanı, 7 min kv.km-lik ərazidə qərar tutan Dərbənd xanlığı isə bolşevik Rusiyasına verildi.

1918-1920-ci illərdə cəmi 23 ay yaşayan Azərbaycan Demokratik Respublikasının ərazisi 114 min kv.km olub.

Bolşevik Rusiyanın qoşunlarının **1920-ci ilin 28 aprelində** ADR-i işğal etməsindən sonra ərazilərimizin bölünməsi bu şəkildə davam etdirildi:

Zəngəzur, Dərələyəz və Dilcan (cəmi 10,9 min kv.km ərazi) Ermənistanı, Borçalı mahalı (cəmi 9,5 min kv.km ərazi) Gürcüstana verildi.

Azərbaycan torpaqlarının qoşularımıza bağışlanması SSRİ dövründə də Moskvanın diqtəsi ilə davam etmişdi. Bu illərdə Göyçə mahalı və Naxçıvandan 9 yaşayış məntəqəsi, Qazaxdan 50 kv.km-lik ərazi, Cəbrayıl qəzasından Nüvədi, Ernezir və Tuğud kəndləri, 40 kv.km-lik meşə sahəsi, Tovuz rayonunun 7,6 kv.km-lik ərazisi ermənilərə verilmişdir.

1988-1993-cü illərdə ərazisi 86,6 min kv.km olan Azərbaycanın aşağıdakı əraziləri işğal altına düşmüşdür: Dağlıq Qarabağ (Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə, Hadrut) cəmi 4400 kv.km idi.

Şuşa şəhəri	- (289 kv.km)	- 8.05.1992
Laçın rayonu	- (1835 kv.km)	- 17.05.1992
Kəlbəcər rayonu	- (1936 kv.km)	- 2.04.1993
Ağdam rayonu	- (1094 kv.km)	- 23.07.1993
Cəbrayıl rayonu	- (1050 kv.km)	- 18.08.1993
Füzuli rayonu	- (1386 kv.km)	- 23.08.1993
Qubadlı rayonu	- (802 kv.km)	- 31.08.1993
Zəngilan rayonu	- (707 kv.km)	- 29.10.1993

NÖVBƏTİ BAXIŞ MÜSABİQƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİ MƏLUM OLDU

Daxili İşlər Nazirinin müavini-Daxili Qoşunların Komandanının müvafiq əmrinə əsasən, oktyabr ayının 1-dən noyabrın 4-dək hərbi hissələr arasında maddi-texniki tədris bazasına və kütləvi idman işinə baxış müsabiqəsi keçirilib. Müsabiqə zamanı hərbi hissələrdə döyüş təliminin, eləcə də hərbi qulluqçuların bilik və peşəkar səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə hazırlanmış maddi-texniki tədris bazasının, həmçinin fiziki hazırlıq işinin vəziyyəti yoxlanılıb, hərbi qulluqçular hərbi-idman kompleksinin normativlərinin yerinə yetirilməsinə cəlb edililib.

67987, 99713, 17074, 25033 və 17072 sayılı hərbi hissələrdə kütləvi idman işləri üzrə tədbirlər daha da müteşəkkil olub və həmin hərbi hissələr fiziki hazırlıq üzrə daha yüksək nəticələr əldə edib. Bölmələr arasında isə müvafiq normativlərin yerinə yetirilməsində 99713, 25033 və 17074 sayılı hərbi hissələrin müvafiq dəstələri xüsusilə fərqləniblər.

Ümumilikdə, keçirilmiş baxış müsabiqəsinin nəticələrinə görə yerlər aşağıdakı kimi təyin edilib:

Maddi-texniki tədris bazasına baxış üzrə:

I yer – 16077 sayılı hərbi hissə
II yer – 16073 sayılı hərbi hissə
III yer – 17074 sayılı hərbi hissə

XI yer – 25031 sayılı hərbi hissə
XII yer – 12565 sayılı hərbi hissə
XIII yer – 16076 sayılı hərbi hissə

Kütləvi-idman işinə baxış üzrə:

I yer – 99713 sayılı hərbi hissə
II yer – 17074 sayılı hərbi hissə
III yer – 25033 sayılı hərbi hissə

XI yer – 12565 sayılı hərbi hissə
XII yer – 17077 sayılı hərbi hissə
XIII yer – 64412 sayılı hərbi hissə

leytenant X.Tağıyeva

(əvvəli ötən sayımızda)

3. Xidməti itlərin və atların tətbiqi

15. Xidməti itlər və atlar - Daxili Qoşunların istifadəsində olan xüsusi vasitələrdir. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq xidməti itlər və atlar döyüş xidməti tapşırıqları yerinə yetirilən zaman cinayətlərin və inzibati pozuntuların qarşısının alınması, onları törətmiş şəxslərin tutulması və Daxili Qoşunların hərbi qulluqçularının qanuni tələblərinə əks-təsir göstərilməsinin aradan qaldırılması üçün tətbiq edilir.

16. Xidməti itlər cinayətlərin, inzibati pozuntuların qarşısının alınması, onları törətmiş şəxslərin tutulması və Daxili Qoşunların hərbi qulluqçularının qanuni tələblərinə əks-təsir göstərilməsinin aradan qaldırılması üzrə aşağıdakı xidməti-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün tətbiq olunur:

- yaşayış məntəqələrində və əhalinin kütləvi istirahət zonalarında təyin olunmuş marşrutlarda ictimai asayişin mühafizəsi və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsində;

- kütləvi və idman tədbirlərinin keçirilməsi zamanı ictimai asayişin mühafizəsi və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsində;

- NBM naryadında, manevr, sipər, pusqu, dozor, əhatəetmə, götürmə, dövrəyə alma və axtarma qruplarında, həmçinin xilasətmə dəstələrində və müvəqqəti axtarış postlarında xidmətin aparılmasında;

- ictimai təhlükəsizliyin, obyektlərin, dövlət əmlakının, müxtəlif hüquq pozuntularına görə saxlanılmış və həbs olunmuş şəxslərin mühafizəsində;

- cinayətkarların axtarışında və tutulmasında, narkotik maddələrin, maddi dəlil ola biləcək əşyaların tapılmasında iştirak edilməsində;

- partlayıcı maddələrin, qurğuların, silah-sursatların aşkar olunmasında;

- mühüm dövlət obyektlərinin, hərbi şəhərciklərin (hərbi hissələrin və bölmələrin dislokasiya yerlərinin) və anbarların mühafizəsi üzrə qarovullarda istifadə edilməsində.

17. Xidməti itlər patrul - axtarış, xüsusi, narkotik maddələrin tapılması, axtarış, axtarış-xilasətmə, qarovul, partlayıcı maddələrin və qurğuların, silah və sursatların aşkar olunması növlərinə bölünür.

Patrul-axtarış itləri asayişin mühafizəsi postlarında, patrulda, manevr, sipər, pusqu, dozor, əhatəetmə, dövrəyə alma və axtarma qruplarında, NBM naryadında cinayətlərin açılması, cinayətkarın istisənə axtarılması və cinayət törətmiş şəxslərin saxlanılması, eləcə də əraziyə, otaqlara baxışın keçirilməsi və adamların, əşyaların seçilməsi üçün istifadə olunur.

Xüsusi xidməti itlər götürmə qrupunda istifadə üçün təyin olunur.

Narkotik maddələrin tapılması üzrə xidməti itlər NBM naryadlarında narkotik maddələrin tapılması üçün təyin olunur.

Axtarış-xilasətmə üzrə xidməti itlər dağıntı, uçqun zonalarında, qar qalıqların, qar uçqunu və sel axını olan, bədbəxt hadisələr və texnoloji qəzaların baş verən yerlərdə adamların axtarılması və xilas edilməsi məqsədilə xilasətmə dəstələrində istifadə üçün təyin olunur.

Qarovul xidməti itlər əsasən

gecə və ya bütün sutka ərzində mühüm dövlət obyektlərinin, hərbi şəhərciklərin (hərbi hissələrin və bölmələrin müvəqqəti dislokasiya yerlərinin) və anbarların mühafizəsi üzrə qarovullarda istifadə üçün təyin olunur.

Partlayıcı maddələrin və qurğuların, silah və sursatların aşkar olunması üzrə xidməti itlər - ərazinin, avtomobil yollarının, yaşayış binalarının minalardan və digər partlayış təhlükəli maddələrdən təmizlənməsi, minapartlayıcı maneələrin kəşfiyyatı, mühüm dövlət obyektlərinin yoxlanılması və minalardan təmizlənməsi, mühəndis vasitələri ilə keçirilən başdan-başa minalardan təmizləmə, minalardan təmizləməyə nəzarət, mühəndis kəşfiyyatı və qoşunların hərəkət marşrutlarının təmizlənməsi, həmçinin minalardan təmizləmə üzrə digər işlərin həyata keçirilməsi zamanı mühəndis sursatlarının, partlayıcı maddələrin atımlarının və digər partlayış təhlükəli əşyaların axtarılıb tapılması üzrə döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirmək üçün təyin olunur.

18. Mühüm dövlət obyektlərinin, hərbi şəhərciklərin (hərbi hissələrin və bölmələrin müvəqqəti dislokasiya yerlərinin) və anbarların mühafizəsi üzrə qarovullarda xidməti itlər sərbəst qarovulçəkme postlarında, blokpostlarda və durğun bağlama postlarında tətbiq edilir.

İtlərin sərbəst qarovulçəkme postları ilə bağlı binanın daxili hissəsi (anbar və s.), ayrıca bina və qurğuların bağlı otaqları, qadağan zonalarında ərazi sahələri, mühüm dövlət obyektləri, avtomobil və demir yollarının obyektləri qorunur.

Blok - post və durğun bağlama postları ilə müxtəlif qurğuların (anqar, anbar və s.) binaları, döyüş texnikası dayanacaqları, demir yolu və avtomobil postları, tunellər, mühüm dövlət obyektləri, gizli yaxınlaşma yerləri, müxtəlif bina və qurğuların pis görünən bayır hissələri, bina və qurğular arasındakı ayrıca keçidlər, onların ətrafında ayrıca sahə və hasarlarda qapılar, darvazalar, bağlı zonaların ərazi sahələri, həmçinin dərələrdən, yarıqlardan çıxan çığırqlar qorunur.

19. Süvari bölmələr aşağıdakı xidməti-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün tətbiq olunur:

- yaşayış məntəqələrində və əhalinin kütləvi istirahət zonalarında təyin olunmuş marşrutlarda ictimai asayişin mühafizəsi və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsində;

- kütləvi və idman tədbirlərinin keçirilməsi zamanı ictimai asayişin mühafizəsi və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsində;

- dağlıq, meşəlik və çətin keçilən yerlərdə (avtomobil nəqliyyatının istifadəsi mümkün olmadıqda) silahlı cinayətkarların axtarılması və tutulmasında;

- yaşayış məntəqələrində ilkin mərhələdə kütləvi iğtişaşların qarşısının alınması zamanı əhatəetmə və dağıtma qruplarının tərkibində;

- qarşılama mərasimlərinin təmin edilməsi, parad və tənənəli keçidlər zamanı ictimai asayişin mühafizə edilməsində.

20. Süvari bölmələr süvarilərdən və xidməti atlardan ibarət olur. Xidməti-döyüş tapşırıqlarını

METODİKİ VƏSAIT

FİZİKİ QÜVVƏNİN, XÜSUSİ VASITƏLƏRİN, SİLAHIN VƏ DÖYÜŞ TEXNİKASININ TƏTBİQİ ŞƏRTLƏRİ VƏ HÜDUURLARI

yerinə yetirərkən süvari bölmələrin əsasını atlı patrullar, atlı qoşun naryadları və atlı qoşun zəncir xətti təşkil edir.

Atlı patrul yaşayış məntəqələrində, kurort, bağ, çimərlik və əhalinin kütləvi istirahət zonalarında ictimai asayişin mühafizəsi və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün istifadə olunur.

Atlı qoşun naryadları yaşayış məntəqələrində, dağlıq, meşəlik və çətin keçilən yerlərdə xidməti-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi zamanı istifadə olunur.

Atlı qoşun zəncir xətti kütləvi iğtişaşların qarşısının ilkin mərhələdə alınmasında, qarşılama mərasimlərinin və tənənəli keçidlərin keçirilməsi zamanı istifadə olunur.

4. Silahın tətbiqi

21. Aşağıdakı hallarda zərurət olduqda Daxili Qoşunların hərbi qulluqçuları xəbərdarlıq etdikdən sonra şəxsən və ya bölmənin tərkibində silah işlədirlər:

a) vətəndaşları onların həyatına və ya sağlamlığına təhlükə törədən basqından müdafiə etmək üçün;

b) hərbi qulluqçuların, daxili işlər orqanları əməkdaşlarının və işləmə məqsətləri işçilərinin həyatına və sağlamlığına təhlükə törədən basqını dəf etmək üçün, habelə onların silahını almaq cəhdlərini aradan qaldırmaq üçün;

c) girovları, tutulmuş mühafizə olunan obyektləri, qurğuları, yükləri və döyüş texnikasını azad etmək üçün;

ç) vətəndaşların həyatına, sağlamlığına və mülkiyyətinə qarşı cinayət başında yaxalanan və gizlənməyə çalışın, habelə silahla müqavimət göstərən şəxsləri tutmaq üçün;

d) cinayət törətməkdə şübhəli bilinən tutulmuş şəxslərin, barəsində həbs qəti imkan tədbiri seçilmiş şəxslərin, azadlıqdan məhrum etməyə məhkum olunmuş şəxslərin mühafizədən qaçmasının qarşısını almaq, habelə bu bənddə göstərilmiş şəxslərin zorakılıqla azad edilməsi cəhdlərini qarşısını almaq üçün;

e) fəvqəladə vəziyyət rejimi şəraitində yaşayış məntəqəsinə giriş-çixış postlarında əməkdaşın və ya hərbi qulluqçunun tələbinə baxmayaraq, dayanmaqdan imtina edən nəqliyyat vasitəsinə zədələyib saxlamaq üçün;

f) hərbi şəhərciklərə, hərbi əsəlonlara və dəstələrə, mühafizə olunan obyektlərə, qurğulara və yüklərə, vətəndaşların mənzillərinə dövlət orqanlarının, ictimai birliklərin, müəssisələrin, idarələrin və təşkilatların binalarına qrup halında və ya silahlı basqını, o cümlədən nəqliyyat vasitələrindən istifadə olunmaqla edilən basqını dəf etmək üçün;

g) özlərində olan silahı və döyüş texnikasını təhvil vermək barəsində Daxili Qoşunların hərbi qulluqçularının qanuni tələblərini yerinə yetirməkdən imtina edən silahlı qrupların müqavimətini qırmaq, hüquqazidd hərəkətlərə son qoymaq üçün;

h) silah işlətmək niyyəti barəsində vətəndaşlara xəbərdarlıq etmək, həyəcan signalı vermək və köməyə çağırmaq üçün.

22. Aşağıdakı hallarda silah xəbərdarlıq edilmədən tətbiq olunur:

a) mühafizə olunan obyekte,

bölməyə, qarovula (qoşun dəstəsinə) silahdan, döyüş texnikasından və nəqliyyat vasitəsindən, o cümlədən uçuş aparatlarından, dəniz gəmilərindən istifadə etməklə edilən basqını dəf etdikdə;

b) azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərin basqını dəf edərkən, yaxud öz vəzifə borclarını icra edən Daxili Qoşunların və daxili işlər orqanlarının şəxsi heyətinin, məhkəmə və prokurorluq işçilərinin həyatına bilavasitə təhlükə törədən digər qərəzli hərəkətlər edildikdə;

c) silahlı müqavimət göstərən cinayətkarı (qaydını pozanı) tutarkən, məhkum edilmiş şəxs silah və ya nəqliyyat vasitələrinin köməyi ilə, habelə məhdud görmə şəraitində, yaxud meşəlikdə mühafizədən, eləcə də hərəkət zamanı nəqliyyat vasitələrindən qaçdıqda.

23. Qadınların, aşkar əlillik əlamətləri olan və yetkinlik yaşına çatmadığı aşkar bilinən şəxslərin silahlı müqavimət göstərdikləri, yaxud adamların həyatı üçün təhlükə törədən qrup halında basqın etdikləri hallar istisna olmaqla, onlara qarşı, habelə kənar şəxslərin zərər çəkə biləcəkləri izdihamlı küçələrdə, meydanlarda, başqa ictimai yerlərdə, alışma və ya partlama təhlükəsi olan anbarlar (saxlanclar) istiqamətində silah işlətmək qadağandır. Hərbi qulluqçu silahın qanunsuz tətbiqinə görə qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq məsuliyyət daşıyır.

5. Döyüş texnikasının tətbiqi

24. Daxili Qoşunların silahları arasında olan ştatlı döyüş texnikası aşağıdakı hallarda tətbiq edilir:

a) girovları, mühafizə olunan tutulmuş obyektləri, qurğuları, yükləri və döyüş texnikasını azad etmək üçün;

b) silahlı müqavimət göstərən şəxsləri tutmaq üçün;

c) fəvqəladə vəziyyətin hüquqi rejimi şəraitində nəqliyyat vasitələrini dayandırmaq üçün;

ç) hərbi şəhərciklərə, hərbi əsəlonlara və dəstələrə, mühafizə olunan obyektlərə, qurğulara və yüklərə, vətəndaşların mənzillərinə, dövlət orqanlarının, ictimai birliklərin, müəssisələrin, idarə və təşkilatların binalarına edilən qrup halında və ya silahlı basqını, o cümlədən nəqliyyat vasitələrindən istifadə olunmaqla edilən basqını dəf etmək üçün;

d) özlərində olan silahı və döyüş texnikasını təhvil vermək barədə Daxili Qoşunların hərbi qulluqçularının qanuni tələblərini yerinə yetirməkdən imtina edən silahlı qrupların müqavimətini qırmaq və hüquqazidd hərəkətlərə son qoymaq üçün.

Döyüş hazırlığı şöbəsi

Allah rəhmət eləsin

67987 sayılı hərbi hissənin şəxsi heyəti mayor Azər İsmayılova atasının vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Daxili Qoşunların Baş İdarəsinin şəxsi heyəti baş leytenant Rəşad Ağayevə nəfəsinin vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

67987 sayılı hərbi hissənin şəxsi heyəti baş leytenant Eldəniz Kərimova atasının vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

67987 sayılı hərbi hissənin şəxsi heyəti gizir Bəhrüz Ağakəşiyevə atasının vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

67987 sayılı hərbi hissənin şəxsi heyəti gizir Amil Hüseynova atasının vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

TƏSİSÇİ:

Azərbaycan Respublikası DİN
Daxili Qoşunların Baş İdarəsi.

Redaktor: Rəşad Sarıyev

REDAKSİYANIN ÜNVANI:

AZ 1130, Bakı şəhəri, Q. Musabəyov küç. 4,
Daxili Qoşunların Baş İdarəsi.

Əlaqə telefonları: 560-22-63, 560-12-21

Qəzet ayda 2 dəfə nəşr olunur. "Əsgər"

qəzetinin redaksiyasında yığılıb səhifələnmiş və
DİN-in mətbəəsində hazır elektron
variantdan çap olunmuşdur.

Şəhadətnamə 3565

Sayı 3000